

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

Muusika õppekava
pärimusmuusika eriala

Elina Kasesalu

PEEGELDUSED

Loov-praktilise lõputöö kirjalik osa

Juhendaja: Celia Roose, MA

Kaitsmisele lubatud.....

(juhendaja allkiri)

Viljandi 2021

SISUKORD

SISUKORD	1
SISSEJUHATUS	2
1. MUUSIKALINE TEEKOND	3
1.1. Muusikalise tee algus	3
1.2. Kaks esimest õppeaastat TÜ VKA-s	3
1.3. Õpingud Göteborgi ülikooli maailmamuusika osakonnas	4
1.4. Viimased õppeaastad TÜ VKA-s	6
2. DIPLOMIKONTSERT	7
2.1. Kontserdikava kontseptsioon	7
2.3. Palade kirjeldused	9
2.3.1. “Torupillilugu”	9
2.3.2. “Unt aea taga” ja “Labajalg”	10
2.3.3. “Jää” ja “Ei ma tohi tõesti laulda”	10
2.3.4. “Lepiku Mihkli polka”	11
2.3.5. “Kuu mängib kudrestega” ja “Torupillilugu”	12
3. KONTSERDI ETTEVALMISTUSPROTSESS	13
3.1. Kontserdi meeskond	13
3.2. Proovide protsess	14
3.3. Kontserdi korraldus	15
KOKKUVÕTE	16
KASUTATUD ALLIKAD	17
LISAD	18
Lisa 1. Palade ja laulude noodid	18
Lisa 2. Kontserdi kava	25
SUMMARY	26
LIHTLITSENTS	27

SISSEJUHATUS

Loov-praktilise lõputöö “Peegeldused” teoreetilises osas tutvustan oma muusikalist teekonda ja avan kontserdi “Peegeldused” kontseptsiooni.

Loov-praktilise lõputöö kirjalik osa on jaotatud kolmeks: esimeses osas annan põgusa ülevaate oma senisest teekonnast muusikaõpingutel, teises osas avan kontserdi kontseptsiooni ning tutvustan repertuaari, kolmandas osas kirjeldan kontserdi ettevalmistusprotsessi.

Kontserdi “Peegeldused” kava seob ühte minu ülikooliaegsed hetked muusikast, kohtumistest ja kogetust. Iga kõlav pala on oluliseks osaks minu õpingutes ning peegelduseks minu muusikalisele stiilile. Repertuaar koosneb eesti pärimuslikest pillilugudest ja lauludest ning omaloomingust. Kontserdil musitseerib koos minuga ansamblikaaslane Kelly Veinberg.

Aitäh minu lavakaaslasele Kelly Veinbergile, visuaalkunstnik Lina Steinerile, valguskunstnik Mari Vijardile ja helikunstnik Jarkko Voolaidile, Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemiale (edaspidi TÜ VKA) ja Eesti Pärimusmuusika Keskusele. Suur tänu minu erialaõpetajatele Karoliina Kreintalile, Mia Marinile, Lee Taulile. Erilised tänusõnad minu diplomitöö juhendajale ja õpetajale Celia Roosele.

1. MUUSIKALINE TEEKOND

Käesolevas peatükis kirjeldan oma muusikalise tee algust, õpikogemust Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias ning vahetusaastal Göteborgi ülikoolis.

1.1. Muusikalise tee algus

Muusika on mind paelunud nii kaua, kui ma mäletan. Mu ema on rääkinud, et pisikese lapsena olevat ma vaadanud taevasse ning palunud tal kuulata vaikuse laulu, mida kõik kivid, linnud ja puud laulavad. Siiani, märgates vaikust, olen alati lummatud ja inspireeritud.

Muusikaõpingutega alustasin Ülenurme muusikakoolis klassikalise viiuli erialal ning pärast lõpetamist jätkasin Heino Elleri nimelises Tartu muusikakoolis. Gümnaasiumi ajal muusikaõpingud mõneks ajaks katkesid. Pärast Tartu Waldorfgümnaasiumi lõpetamist osalesin esmakordselt Eesti Etno laagris, kus tärkas huvi minu jaoks täiesti uue stiili - pärimusmuusika vastu. Juba kuu aega hiljem naasesin Elleri kooli, sel korral pärimusmuusika erialale, õppides viiuliõpetaja Eeva Talsi juhendamisel oma pilli võimalusi ja muusikat tundma täiesti uue nurga alt.

1.2. Kaks esimest õppeaastat TÜ VKA-s

Minu koolitee Viljandi Kultuuriakadeemias algas 2016. aasta sügisel. Ülikooli esimesel ja teisel kursusel keskendusin erialatundides viiuliõpetaja Karoliina Kreintaali juhendamisel põhiliselt eesti pärimuslikule viiulimuusikale ning lugude tantsulisusele. Tantsimine

muutus minu jaoks väga huvitavaks nii eraldiseisvana kui ka olulise vahendina tantsu saateks mängitud muusika interpreteerimisel ning mõistmisel. Tantsu visualiseerimine mängimise ajal - tantsu sammude mustri või tantsija keha liikumise rütmi kujutlemine on mulle siiani olnud üheks kõige suurematest abivahenditest, eriti uue ja keerulisena näiva rütmi või stiili õppimisel. Muusika ja tantsu kooskõlastamine inspireerib mind pilli mängides jälgima meloodia rõhuasetusi ning fraseerimist. Palju tegelesin viiuldajate arhiivisalvestiste kuulamisega, nende noodistamise ja erinevate viulimängijate eripärase mängustiili analüüsiga. Sel ajal avastasin ka Tori kihelkonnast pärit Mart Männimetsa ja Mihkel Toomi duo, kelle mängitud lood, koosmäng ja esitusstiil mulle väga meeldima hakkasid. Nende mängitud kolm pala kõlavad ka minu diplomikontserdi kavas.

Kahe esimese ülikooliaasta jooksul õppisin väga palju koosmängu ja muusikuks olemise kohta. Mängisin erinevates ansamblites ja projektides, näiteks Sounditoorium, kus esimest korda kogesin kollektiivselt intensiivset prooviperioodi. Samuti Nordtrad, põhjamaade pärimusmuusikute kogunemine Vossis, Norras, mis mind muusikaliselt väga inspireeris ning kus sõlmisin vajalikud sidemed, et veeta kolmas kõrgkooli õppeaasta Rootsis. Teise kursuse kevadel osalesin Etno juhendajate koolitusel, kus õppisin muusikat mitmekülgsemalt seadma ning võimaluse ja julguse õpetada ning kursuse raames juhendada Viljandi muusikakooli sümfooniaorkestrit.

1.3. Õpingud Göteborgi ülikooli maailmamuusika osakonnas

Idee, veeta üks aasta oma õpingutest välismaal, köitis mind juba enne TÜ VKA-sse õppima asumist. Õpirände sihtriik ei olnud minu jaoks esmase tähtsusega, pigem hoolisin võimalusest end uues keskkonnas proovile panna. Teisel aastal ülikoolis kandideerisin erinevatesse väliskõrgkoolidesse ning mind võeti vastu Göteborgi Ülikooli maailmamuusika osakonda.

Vahetusaastal Göteborgis tegelesin Mia Marini käe all põhjalikult pillimängu tehnikaga, süvenedes peensustesse. Esimesel semestril keskendusin eeskätt poognakäe tehnikale - keeltevahetusele, nootide alustamisele ja lõpetamisele, tooni kvaliteedile. Katsetasin

poogna asukoha muutmisega sõrmlaua ja roobi vahel, mis mõjutab tooni tugevust ja karakteristikat. Teisel semestril keskendus inonatsioonile ning vasaku käe asendile. Terve õppeaasta vältel tutvusin viulitunnis valsi, schottise või reilenderi, hallingu ja polska rütmilise ülesehituse ning eripäradega, samuti meloodiliste variatsioonide ning fraseerimisega. Muusika stiililise poole pealt keskendusin erialatundides rootsi ja norra muusikale. Õppeaasta vältel õnnestus mul ansamblites ja erinevates muusikaprojektides põgusalt süveneda nii skandinaavia, balkani, aafrika, kui ka lähis-ida muusikasse, mis praegu kindlasti vähemal või rohkemal määral minu mängustiilis ja loomingus peegelduvad.

Vahetusõpilasena oli mul palju aega keskenduda pillimängule ning iseendale ning tundsin, et uues ja võõras keskkonnas õppisin ka endas tundma uusi oskusi. Üks tähtsamaid protsesse selle aja jooksul oli tegelemine lavanärvi problemaatikaga. Alates lastemuusikakoolist oli esinemine olnud minu jaoks valdavalt väga hirmutav. Närv võis mõnikord kulmineeruda ka teadlikkuse kaotamisega laval - silme eest läks mustaks ning kui olin jälle suutlik hetke teadvustama, oli minu jaoks teadmata, kui kaua aega oli möödunud ning kuidas ja mida mängisin. Göteborgis lähenesin lavahirmule uudishimuga, võimalikult hinnangutevabalt ning sooviga end laval vabalt tunda. Mind aitasid põhiliselt kolm asja:

1. kokkupuude Alexanderi tehnikaga, mis aitab pillimängijatel mõista ja kasutada oma keha paremini, vähendada meelelisi ja kehalisi pingeid ning parandada muusikalist kvaliteeti (How the Alexander Technique can help Musicians. *s.a.*);
2. osalemine projektis, kus harjutasime laval rääkimist ja erinevaid visualisatsioone nii laval olles kui ka enne esinemissituatsiooni;
3. otsus end teadlikult ja korduvalt proovile panna olukordades, mis mind hirmutasid - laval rääkimine, improviseerimine, laulmine. Õppisin uusi ja pisut ebamugavaid olukordi nägema eeskätt huvitava väljakutse ja kasvulavana.

1.4. Viimased õppeaastad TÜ VKA-s

Tagasi Eestis, keskendusin TÜ VKA kolmandal kursusel viiulitundides taas eesti pärimusmuusikale ning sel korral suunas erialaõpetaja Lee Taul mind märkama tooni kvaliteeti, rütmide rõhuasetusi, süvenema rohkem varieerimise viisidesse ja erinevatesse võimalustesse seadeid luua. Uue väljakutsena hakkasin oma pillimänguga koos laulma, mille puhul osutus keeruliseks viiuli ja vokaali intonatsioonide samaaegne kontrollimine. Sel ajal hakkasin rohkem katsetama ka omaloominguga ja muusikaliste seadete tegemisega ning minus tärkas huvi laulmise ning laulusõnade vastu. Neljandal kursusel keskendusin lõpukava loomisele ja muusika kirjutamisele.

Viis aastat ülikoolis on võimaldanud mul teha koostööd erinevate muusikutega ja panna end korduvalt proovile uutes olukordades, andnud mulle valmiduse ja võimaluse jätkata oma teel muusikuna.

2. DIPLOMIKONTSERT

Käesolevas peatükis avan kontserdi kontseptsiooni ja repertuaarivalikut ning annan ülevaate diplomikontserdil kõlavatest paladest.

2.1. Kontserdikava kontseptsioon

Kava kontseptsioon sündis sõnast *selah*, mis heebrea keeles märgib muusikas peatumist ja märkamist, hetke võtmist pärast heliteose lõppu, et selle sõnumit ja tähendust peegeldada (The Significance of Selah. *s.a.*). Diplomikontserdiga võtan kokku kooliteel õpitu ja kogetu ning jagan killukesi ka publikuga. “Peegeldused” on tähendusrikas hetk minu muusikalisel teekonnal, mille loomeprotsessis ja esitushetkes peegelduvad:

- lood kui hetked, millal neid kuulnud, õppinud, mänginud, seadnud või komponeerinud olen;
- emotsioonid, mida lugusid mängides tundsin, tunnen või esitamisega edasi soovin anda;
- läbi aastate õpitu, mida oma kavasse olen püüdnud põimida;
- peegeldused inimestest, kes mind on inspireerinud ning paikadest, kus olen viibinud.

Nii nagu valguse peegeldus eseme, vee või kuu pinnal ei ole kunagi jääv ning vajab tekkimiseks sobivaid tingimusi, on ka helide peegeldus vaid hetk, mis tekib muusika esitamise hetkel muusiku ja publiku vahel. Peegeldus on alati erinev, sest pidevas muutumises on hetk, millest peegeldan. Samas kasutan ka igas loos seade-, meloodia- või sisulise elemendina peegeldamist, mida tutvustan lähemalt järgmises alapeatükis. Valmistudes oma diplomikontserdiks püüan ennekõike nautida ettevalmistusprotsessi ning muusika loomist nii üksi kui ka koos Kellyga, märgata ja olla uudishimulik erinevate

tekkivate muusikaliste hetkede vastu. Minu eksamikontserdi eesmärgiks on olla esinemise ajal nii teadlik ja kohal, kui võimalik. Soovin tunnetada oma keha ja oma pilli, kontakti kaasmuusiku Kellyga ja saalis olevate inimestega. Olla kohal täpselt nii nagu ma olen ja luua lähtudest käesolevast hetkest, seda nautides.

2.2. Repertuaari valimine

Kontserdi kava koostamisel pidasin oluliseks valida palad, mis on mulle südamelähedased ja inspireerivad nautimaks oma esinemist ning tutvustamaks, milline muusika mind inspireerib ja minu loomingus kajastub. Samuti olid olulisteks märksõnadeks viiuli erinevate kõlade ja tämbrite kasutamine, vokaali ja viiuli põimimine, orgaaniline koosmusitseerimine lavapartneriga. Kavasse põimisin erinevate tempode ja karakteritega palasid ja laule, et kava kui tervik oleks mitmekülgne. Keskendun muusika loomisele hetkes, mõtestatusele ja mängurõõmule. Kontserdi teema “Peegeldused” paistab ka kava ülesehitusest: kontserdi algus- ja lõpulugu on samad, kuid seatud erinevalt.

Tabel 1. Kontserdil kõlavad lood viidete ja esitajatega

Pealkiri	Allikas	Esitajad
“Torupillilugu”	- EÜS V 233 (57) < Saarde - A.Martin (1908).	Elina Kasesalu (viiul)
“Unt aea taga” “Labajalg”	- ERA, Pl.2 B3 < Tori, Tori v. - Herbert Tampere; August Pulst < Mart Männimets, 64 a.; Mihkel Toom, 63 a. (12.05.1936) - ERA, Pl.1 B1 < Tori - Herbert Tampere; August Pulst < Mihkel Toom, 63 a.; Mart Männimets, 64 a. (12.05.1936)	Elina Kasesalu (viiul)

<p>“Jää”</p> <p>“Ei ma tohi tõesti laulda”</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Elina Kasesalu omalooming - Sõnad : H II 26, 911 (4) < Paide l. - E. Türk (1889) - Viis: EÜS IX 932 (1) ja 1007/9 (93) < Peetri khk., Koigi v, Keri k. - K. Viljak ja V.Rosenstrauch < Liisu Rentel, 56 a. (1912) 	<p>Elina Kasesalu (viul), Kelly Veinberg (viul)</p>
<p>“Lepiku Mihkli polka”</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ERA, Pl.6 A1 < Tori, Tori v. - Herbert Tampere; August Pulst < Mihkel Toom, 63 a. (12.05.1936) 	<p>Elina Kasesalu (viul, vokaal)</p>
<p>“Kuu mängib kudrestega”</p> <p>“Torupillilugu”</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ERA I 3, 334 (40) < Väike-Maarja khk., Porkuni - Juuli Piilberg (1930) - EÜS V 233 (57) < Saarde - A.Martin 	<p>Elina Kasesalu (viul, vokaal), Kelly Veinberg (viul, vokaal)</p>

2.3. Palade kirjeldused

2.3.1. “Torupillilugu”

“Torupillilugu” koosneb kahest kolmetaktilisest meloodiaajupist, mille lõpp on kahe löögi kestuses erinev. Pala on mänginud Saarde vallast pärit A.Martin. Loo õppisin noodistuse järgi ning olen meloodiat interpreteerinud üsna vabalt. Helistik, mis noodis oli kirja pandud G-mollis, ei kõlanud viulil täpselt nii kui soovisin. Uue helistiku valimisel proovisin mitmeid variante ning enim paelus mind meloodia G-duuris. Alustan pala

helistiku tertsis ja sel juhul tekivad g-burdooni lisamisel erinevad, kas dissoneerivad või pehmed kõlad. Näiteks esimene intervall pärast sissejuhatust: suur terts üle oktavi ning sellele järgnevad mitmed dissonantsid.

Peegeldusena keerasin peegelpilti terve kuuetaktilise meloodia ning moodustasin sellest loole b-osa. Peegelpildis meloodia kõlab väga huvitavalt ja on justkui vastuseks algsele meloodiale. Loo mängimisel keskendun pehmele toonile. Mängides kahel keelel korraga on eriti vaja kontrollida poognatööd, et mõlemad hääled kõlaksid võrdselt ja säravalt.

2.3.2. “Unt aea taga” ja “Labajalg”

“Unt aea taga” on neljaosaline labajalg D-duuris, mida on mänginud Tori kihelkonnast pärit Mart Männimets ja Mihkel Toom. Pala on aastaid olnud üks mulle enim mängurõõmu pakkunud labajalavalsse. Naudin loo põnevat rütmikat ning ilusaid meloodiakäike. Viimasel ajal olen hakanud mõtlema ka loo nimele: hunt aia taga. Mängimisel olen kujutlenud vaatemängu, kus keegi on märganud hunti ning millise õhustiku see loob. Kes on märkaja ning mis sellest oleneb? Mõnikord on tegu kassi-hiire mänguga, põnevusega. Mõnikord hirmu ja ohutundega.

Loo olen sidunud samuti Mart Männimetsa ja Mihkel Toomi mängitud kaheosalise “Labajalaga”, helistik samuti D-duur. Pala puhul võlub mind lühikese meloodia korduvus ning seades varieerin nii meloodia kui rütmikaga, tuues esile või korrates meloodiaelemente, inspireerituna mängulisest tundest, mille algne pala minus tekitab. Peegeldusteks labajalgade komplektis on loo sissejuhatust ning vaheosa kahe osa vahel. Samuti on lõpufraas juba kuulajale tuttav.

2.3.3. “Jää” ja “Ei ma tohi tõesti laulda”

“Jää” on neljaosaline, lõunapärase temperamendiga kiiretempoline pala harmoonilises a-mollis, mille komponeerisin 2020. aasta kevadel. Mulle meeldib mängida sõnade kõla

ning tähendusega ning loo pealkiri “Jää” tähendus võib märkida nii jääd ehk külmunud vett kui ka kohale jäämist. Üks mõnusamatest ja nauditavematest osadest seades on Kelly ungaripärane, liikuva akordikaga pehmekõlaline viulisaade, mis loo teravloomulise meloodiaga mõnusa koosluse moodustab. “Jää” laheneb meloodilisse vaheosasse, mille olen loonud inspireerituna balkanipärasest muusikast. Toetavaks elemendiks vaheosa meloodiale ning sellele järgnevale laulule kasutan eelnevalt salvestatud burdooni, mille on helikujundanud Henrika Trave.

Regilaulu “Ei ma tohi tõesti laulda” tekst pärineb Paide linnast ning viis Peetri kihelkonnast. Laulu õppisin Kelly Veinbergilt ja laul paelus mind kohe, kui seda esimest korda kuulsin. Pikalt mõtisklesin aga laulu sõnumi üle:

“ Ei ma tohi tõesti laulda
Häält aga hästi kuulutada
Ehk ju kuulajad külasse
Linnulaskjad linnakse
Viivad hääle Virusse
Aavad mu hääle Harjusse
Harju naistel arutada
Viru naistel veeretada...”

Laulu sõnum oleks justkui hirm laulmise ja potentsiaalsete “hambaihujate” ees. Otsustasin teisel laulmise korral muuta sõnad “Jah, kuid nüüd ma tõesti laulan” - laulan kõigest hoolimata ja ehk on keegi kuulaja külas, kellega koos laulda saan.

Palade peegeldus peitub peegelduses iseendasse ning seal peituvatesse emotsioonidesse.

2.3.4. “Lepiku Mihkli polka”

“Lepiku Mihkli polka” koosneb kolmest osas, mille a- ja b-osa on D-duuris ning c-osa G-duuris. Lugu on mänginud Mart Männimets ja Mihkel Toom Tori kihelkonnast. Polka

avastasin arhiivisalvestisi kuulates mitmeid aastaid tagasi ja see on minu jaoks väga paeluv oma erilise mängulise rütmika poolest, mida annan ka oma esituses edasi. Ka meloodia on krutskeid täis, justkui jutustades mõnda seiklusrikast lugu. Peegeldusena olen siin kasutanud b-osa meloodia ümber keeramist ehk ühe b-osa korduse meloodia ja rütmika on pööratud peegelpilti, alustades selle lõpust ning lõpetades algusega. See on sissejuhatuseks vaheosale. Vaheosa sai inspireeritud polkapärasest viiulisaatest, kuhu olen põiminud ka vokaali, lisamaks pehmemat ja mitmekihilisemat efekti, mis vastandub polka teravatoonilisele esitusstiilile.

2.3.5. “Kuu mängib kudrestega” ja “Torupillilugu”

“Kuu mängib kudrestega” neljarealise viisi ja saatepartiid b-mollis komponeerisin 2020. aasta sügisel. Meloodiaga sobiva teksti Väike-Maarja kihelkonnast leidsin Eesti regilaulude andmebaasist (Folklore). Üles kirjutatuna Juuli Piilbergi järgi, lõppes laul sõnadega “koit see kullarõngastega, mina murumätastega”, viimase fraasi asendasime teiste sõnadega: nüüd laulame “koit see kullarõngastega, mina sinu mõtetega”. Pizzicato riff, millega Kelly lugu alustab ning akordiline saade, mida laulu alla mängin, on inspireeritud aafrikapärasest muusikast, mille rahulik iseloom laulu sõnumiga väga hästi sobib. Laulu lõppedes tuleb tagasi juba tuttavlik viis palast “Torupillilugu”. Sel korral tõstsingi helistiku eelmise esituskorraga võrreldes kvindi võrra kõrgemale, b-molli. Nii on pala võimalik viiulil mugavamalt kahes oktavis mängida ja üleminek laulult instrumentaalosale mõjub loomulikuna. Kelly kitarripärane viiulisaade lisab meloodiale harmoonia ning meie kahe vokaalid loole pehmuse. Peegelduseks jääb kontserti lõpetav torupillilugu, mida mängisin ka kava esimese loona. Laulu sõnum ning torupilliloo unistav esitusviis märgivad minu jaoks kooskulgemise võlu teekonnal ning selle jätkumisel, mistõttu sobib lugu imehästi koos Kellyga laulmiseks ning minu kava lõpetavaks palaks.

3. KONTSERDI ETTEVALMISTUSPROTSESS

Töö kolmandas osas tutvustan kontserdikava esitajate koosseisu, kirjeldan proovide protsessi ja korraldust.

3.1. Kontserdi meeskond

Kontserti planeerides oli mul juba pikemat aega mõttes paluda endaga lavale imeline muusik, minu hea sõber ja ansamblikaaslane Kelly Veinberg, kellega koos musitseerimine on olnud mulle väga õpetlik ja julgustav, alati inspireeriv ja head energiat loov. Meie kahe koosseis “Leik” sai alguse 2020. aasta kevadel ning on andnud mulle uue väljundi ning võimaluse loomaks ja katsetamaks turvalises keskkonnas erinevaid muusikalisi väljendusvõimalusi, eeskätt seadete loomise ning vokaali kasutamise.

Kontserdi visuaalid loob andekas sloveenia kunstnik Lina Steiner, kellega olen erinevate projektide raames teinud koostööd mitmeid aastaid. Minu kava selgitustest sai Lina idee kasutada kontserdi taustvideo loomisel valguse peegeldusi veel.

“Pegeldused” on täispikkuses helivõimendatud. Lisaefektidena kasutan kontserdil burdooni heliklippi ning eelsalvestatud kirjeldust kontserdi kontseptsioonist. Helitehnilise lahenduse eest kannab hoolt Jarkko Voolaid.

Valgustust kujutan ette sumedana, lõplik lahendus selgub Pärimusmuusika Aidas proovi tehes. Kontserdi valgustaja on Mari Vijard.

3.2. Proovide protsess

Enamik kava ettevalmistuse mahust möödus mul oma pilliga kahekesi. Veetsin palju aega lugusid mängides, katsetades erinevaid temposid ja tämbreid, tutvudes arhiivisalvestistel olevate variatsioonidega ning luues enda omasid. Mida rohkem aega ja tähelepanu ma paladele pühendasin, seda rohkem tekkis minus elevus ja hoolivus lugude vastu - järk järgult said need minu omaks. Paralleelselt soolopaladega tegelemisega alustasime proove ka Kellyga, kus keskendusime tehniliste aspektide kõrvalt põhjalikult koosmängule. Lõplik kava valmis kuu aega enne kontserdi toimumist, muutused toimusid nii palade, helistike ja seadete valikus kui ka kontserdi ülesehituses. Üks raskemaid hetki kontserdi kava loomisel oli minu jaoks ligikaudu kuu aega enne kontserdi toimumist, kui kava koos seadetega oli juba paigas ja tundsin end juba üsna mugavalt ning ettevalmistatuna, kuid tagasisidena kava ülesehitusele sain juhendaja Celia Rooselt märkuse, et ehk on enamik lugudest veidi liialt sarnase energiaga. Palade tempod olid valdavalt aeglased ning kava pikkuse kohta ei olnud kontserdi kulminatsioonihetk piisavalt selgelt välja joonistunud. Kuigi nõustusin tema arvamusega ning olin ausa ja hooliva tagasiside eest tänulik, oli mul väga raske juba enda jaoks läbi töötatud plaanist lahti lasta, isegi kui loogika väitis vastupidist. Ettevalmistusaja pärast muretsemisest lahti lastes vahetasin algselt plaanis olnud Egiptuse loo välja omaloomingulise “Jää” vastu. See žest andis minu jaoks uue hingamise kogu kontserdi kavale.

3.3. Kontserdi korraldus

Minu diplomikontsert toimub Eesti Pärimusmuusika aida väikeses saalis 20. mail kell 18.00. Eriolukorrast mõjutatuna saab saalis olla vaid eksamikontserdi komisjon ning kontsert kantakse interneti vahendusel üle ka otse, leheküljel kultuuriakadeemia.ee.

Helitehnilise lahenduse eest kannab hoolt Jarkko Voolaid, visuaalkunstnikuks on Lina Steiner ning valgustehnik on Mari Vijard. Kontserdi kava on leitav Lisast nr 2.

KOKKUVÕTE

Loov-praktilise lõputöö kirjaliku osa eesmärgiks oli tutvustada minu muusikaõpinguid ning anda ülevaade minu diplomikontserdi “Pegeldused” kontekstist ja repertuaarist.

Käesolev töö koosneb kolmest peatükist. Esimeses peatükis kirjeldasin oma muusikalise tee algust, õpikogemust Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias ning vahetusaastal Göteborgi ülikoolis. Teises peatükis avasin kontserdi kontseptsiooni ja repertuaarivalikut ning andsin ülevaate diplomikontserdil kõlavatest paladest. Töö kolmandas osas tutvustasin kontserdi kava esitajate koosseisu, kirjeldasin proovide protsessi ja korraldust.

Diplomikontserdil tulevad esitusele eesti pärimuslikud pillilood ja laulud ning minu omalooming. Kontserdil musitseerib koos minuga ansamblikaaslane Kelly Veinberg.

Kontsert “Pegeldused” toimub Eesti Pärimusmuusika Aidas 20. mail kell 18.00.

KASUTATUD ALLIKAD

Alexander Technique. *s.a.* How the Alexander Technique can help musicians.

<https://alexandertechnique.com/musicians/> (6.05.2021).

Folklore. Eesti regilaulude andmebaas. 2003-2018. Eesti Kirjandusmuuseumi Eesti Rahvaluule Arhiiv.

<http://www.folklore.ee/regilaul/andmebaas/> (16.05.2021).

Jim And Jean. *s.a.* The Significance of Selah - A deeper Word

<https://www.jimandjeanean.com/home/2019/2/28/the-significance-of-selah> (4.05.2021).

Kivike. 2010-2012. Eesti Kirjandusmuuseum.

https://kivike.kirmus.ee/index.php?dok_id=1&module=2&op= (15.05.2021)

SYS. 2007. Sünonüümisõnastik. Eesti keele instituut.

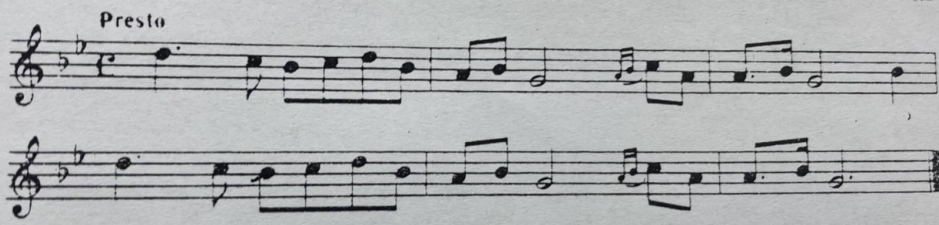
<http://www.eki.ee/dict/sys/> (19.04.2021).

LISAD

Lisa 1. Palade ja laulude noodid

42. Torupillilugu Saarde

Presto

EÜS V 233 (57) / Saarde — A. Martin (1908).

Noot 1. Torupillilugu.

Unt aea taga

The image displays a musical score for the piece 'Unt aea taga'. The score is written in 3/8 time and D major. It consists of ten staves, each labeled with a letter and a number: A1, 9, B1, 17, B2, 23, C1, 29, C2, 37, D1, 45, D2, 51, B3, 57, B4, 65, C3, 73, and C4, 81. The notation includes various rhythmic values such as eighth and sixteenth notes, rests, and dynamic markings like accents and slurs. The piece concludes with a double bar line and a fermata on the final note of the C4 staff.

2

Noot 2. Unt aea taga.

Labajalg

The musical score for 'Labajalg' is written in 3/8 time and consists of four staves, each with a different part:

- A1:** The first staff begins with a quarter note G4, followed by a triplet of eighth notes (A4, B4, C5), and continues with a series of eighth and sixteenth notes.
- B1:** The second staff starts at measure 8 and features a steady eighth-note pattern.
- A2:** The third staff starts at measure 15 and contains more complex rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes.
- B2:** The fourth staff starts at measure 23 and concludes the piece with a final dotted quarter note.

Noot 3. Labajalg.

Ei ma tohi tõesti laulda

“Viivad hääle Virusse

Aavad mu hääle Harjusse

Harju naistel arutada

Viru naistel veeretada

Virus olid neiud viksid neiud

Harjus neiud ja agarad

Järva neiud vänderikud

Need olid kurjad kündema

Agrad olid äästama

Valjud sahka raputama. “

Jää

Elina Kasesalu

A

4

B

10

C

18

Noot 5. Jää.

Lepiku Mihkli polka

The image displays a musical score for the piece "Lepiku Mihkli polka". The score is arranged in six staves, labeled A1, A2, B1, B2, A3, and C1/C2. The music is written in a 2/4 time signature with a key signature of one sharp (F#). The notation includes various rhythmic patterns, such as eighth and sixteenth notes, and rests. There are also some specific markings like "3" indicating a triplet. The score is presented in a clean, black-and-white format.

Noot 6. Lepiku Mihkli polka.

Kuu mängib kudrestega

The image shows two staves of musical notation in G major (one sharp) and 4/4 time. The first staff contains the melody for the first two lines of lyrics. The second staff contains the melody for the next two lines, starting with a triplet of eighth notes. The lyrics are: "Kus me läh - me kuu - e - ke - si, kus - me läh - me kuu - e - ke - si, Ü - le väl - ja vii - e - ke - si, ü - le väl - ja vii - e - ke - si."

"Lähme kuuda kuulamaie

Päevakest ka vaadamaie.

Kuu see mängib kudrestega

Päikene aga pärlestega

Koit see kullarõngastega

Mina sinu mõtetega. "

Lisa 2. Kontserdi kava

Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia
Elina Kasesalu diplomikontsert

"PEEGELDUSED"

1. **"Torupillilugu"** (Saarde khk)
2. **"Unt aea taga", "Labajalg"** (Tori khk)
3. **"Jää"** (Elina Kasesalu). Kaasa mängib Kelly Veinberg
4. **"Ei ma tohi tõesti laulda"** (tekst: Paide, viis: Peetri khk)
5. **"Lepiku Mihkli polka"** (Tori khk)
6. **"Kuu mängib kudrestega"** (tekst: Väike-Maarja khk, viis: Elina Kasesalu). Kaasa mängib Kelly Veinberg

Visuaalkunstnik: Lina Steiner
Helindaja: Jarkko Voolaid
Valgustaja: Mari Vijard

SUMMARY

This paper is the theoretical part of my diploma concert “Peegeldused” (“Reflections”) at the University of Tartu Viljandi Culture Academy. The aim of the paper is to give an overview of my musical studies and introduce the concept and repertoire of the diploma concert.

The concept of the concert and the choice of the musical pieces performed symbolizes a moment of reflection on my studies, music, people, places and situations that have inspired my creation as well as hinting to the mirroring way of arranging the music. The repertoire consists of Estonian traditional tunes and songs and my own compositions.

The first part of this paper reflects on my studies at The University of Tartu Viljandi Culture Academy and the Academy of Music and Drama in Gothenburg. The second part is focused on the concept and repertoire of the diploma concert. The third part of the paper introduces the organisation of the concert.

My diploma concert “Peegeldused” will take place on the 20th of May 2021 at the Estonian Traditional Music Center in Viljandi. I will be joined on stage by Kelly Veinberg, the visuals are created by Lina Steiner.

**LIHTLITSENTS LÕPUTÖÖ REPRODUTSEERIMISEKS JA
LÕPUTÖÖ ÜLDSUSELE KÄTTESAADAVAKS
TEGEMISEKS**

Mina, Elina Kasesalu (sünnikuupäev: 06.11.1996)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose „Peegeldused“, mille juhendaja on Celia Roose,

1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;

1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Viljandis, 19.05.2021